

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 07.06.2019

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2019/2238

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Avslag på søknader om skadefelling av jerv i region 5, Hedmark, i 2019

Miljødirektoratet avslår søknader om skadefelling av jerv i deler av region 5, jf. lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13 jf. §§ 1 og 3.

Vi viser til følgende brev:

- Fra Stor Elvdal kommune av 15. mai 2019, med anmodning om uttak av påvist jerveyngling på Storfjellet i Stor-Elvdal kommune. Viser til årvisse tap til rovvilt.
- Fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, ved Anna Bilstad, datert 15.mai 2019. Søker ber om uttak av tise med valper i grenseområdet Stor-Elvdal/Ringebu. Viser til at Midt-Gudbrandsdalen er et svært aktivt beiteområde med mye dyr på utmarksbeite, og at bestanden av jerv i regionen har de senere årene har vært betydelig høyere enn bestandsmålet.
- Fra Ringsaker sauebeitelag SA av 11.april 2019, med søknad om uttak av jerv i deres beiteområde.
- Fra Løten og Vang beitelag av 07. april 2019, med søknad om skadefelling av jerv. Det vises til observasjon av jerv i Vang 05. april, og stort skadepotensiale for beitedyra.
- Fra Folldal kommune, datert 31. januar 2019, med anmodning om uttak av jerv i Folldal kommune. Viser til at jervestammen innenfor rovviltregion 5 har i svært mange år ligget vesentlig høyere enn det bestandsmål som er satt.

Felles for alle brev er at de viser til skadepotensiale på utmarksbeiting for bufe eller tamrein. Alle søker om uttak av enkeltdyr eller uttak av ynglehi av jerv.

Lovgrunnlag

Søknad om felling av jerv for å forhindre fremtidige skader på beitedyr behandles etter forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13:

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt for gaupe av eget tiltak eller etter søknad. (...)

Med skadefelling forstås i denne sammenheng felling "... for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)", som nevnt i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b).

Det følger av naturmangfoldloven § 18 annet ledd at vedtak om skadefelling bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. også norske forpliktelser etter Bernkonvensjonen.

Miljødirektoratet har anledning til å fatte vedtak om forebyggende skadefelling av jerv av eget tiltak. Dette er i rovviltforliket omtalt som ekstraordinært uttak, og hjemmelen er naturmangfoldloven § 18 tredje ledd:

Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Vi viser forøvrig til rovviltforliket i Stortinget i 2011, Representantforslag 163 S (2010 - 2011), om fortolking av gjeldende regelverk.

Naturmangfoldloven §§ 8 og 10 er vurdert i behandlingen av denne saken, jf samme lov §7. §§ 9, 11 og 12 er mindre aktuelle i denne saken (prinsipper for offentlig beslutningstaking).

Bestandssituasjon for jerv og overvåking

Vi legger til grunn nasjonal status for bestandssituasjonen av jerv i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2019".

I rovviltregion 5 er det fastsett et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av jerv. Året 2018 ble det observert 15 ynglinger av jerv i region 5. Data fra de siste tre års ynglinger (2016/2018) viser at gjennomsnittlig antall ynglinger ligger på 10,3. (NINA rapport 1553).

Av de 15 ynglingene i 2018 ble det gjennomført ett ekstraordinært uttak av ynglinger i Hedmark, slik at netto antall i regionen før beitesesongen 2018 var 14 kjente ynglinger.

Siden 01.juni 2018 er det registrert avgang av totalt 27 jerver i region 5. Av disse er 22 felt på lisensfelling, en med ukjent dødsårsak og 4 jerver på skadefelling.

Overvåkingssesongen pågår 1. februar til og med 31. juli. Så langt i denne overvåkingssesongen (06.juni) har det blitt registrert 12 dokumentert og antatt sikre jerveynglinger i region 5. For to av disse iverksette Miljødirektoratet av eget tiltak felling av 1 mordyr og valp(er). Vedtakene medførte ikke felling, og ingen ynglinger er tatt ut av Statens naturoppsyn i region 5.

Samlet status for ynglinger i 2019 vil ikke foreligge før i oktober.

Skadesituasjon og erstatning for rovviltskader

Fylkesmannen i Innlandet utbetalte erstatning for 481 sau og 2088 lam som tap til rovvilt i Hedmark 2018, og 28 % av dette ble erstattet som tap til jerv. I reindriftsåret 2017/2018 ble det utbetalt erstatning for 547 tamrein (kalv, okserein og simlerein) som tap til rovvilt i Sør-Trøndelag/Hedmark og 36 % av dette ble erstatta som tapt til jerv.

Miljødirektoratet sine vurderinger

Miljødirektoratet har vurdert innspill, anmodninger og søknader om uttak sett i sammenheng med fortløpende informasjon og kunnskap om bestand av jerv som er samlet gjennom overvåkingsperioden for jerv. Våre vurderinger er gjort med bakgrunn i forvaltningsområdet for jerv, beiteprioriterte områder, kunnskap om skadehistorikk, skadepotensiale, anbefalinger fra rovviltnemnda, kunnskap om bestanden samt vær og klimatiske muligheter for iverksetting av uttak.

Vi viser til Miljødirektoratet sine vurderinger og bakgrunnsinformasjon for vedtaket i vedlegget "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2019".

Direktoratet konstaterer at lisensfelling ikke har vært tilstrekkelig for å regulere bestanden av jerv og dermed redusere skadepotensiale overfor beitenæringen i enkelte områder av region 5. Vi har derfor vedtatt å iverksette noen ekstraordinære uttak i regionen i løpet våren.

Skadehistorikk og skadepotensiale for sau og tamrein er gitt avgjørende vekt i vurderingen av søknadene som i dette tilfellet har fått avslag. Bestandssituasjonen for jerv og nemnda sin prioritering av aktuelle områder for uttak er andre moment som direktoratet har vektlagt i vår vurdering. Vi legger til grunn nasjonal status for jerv og lovgrunnlaget i vedlegg "Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2019".

Direktoratet har forståelse for at søkerne er bekymret for faren for tap av sau og tamrein til jerv i kommende beitesesong. Vi vurderer imidlertid at skadepotensialet og hensynet til bestandssituasjonen for regionen som helhet ikke tilsier at det er grunnlag for å iverksette fellingsforsøk.

Klage

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Siv Grethe Aarnes
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Vedlegg

- 1 Grunnlag for skadefelling av jerv i Norge våren 2019